

פניות הציבור

סוכות בצפון

במהלך החג השני בסוכות – ימים חמישי ושישי – נסענו לטיול בצפון ובו שילבנו ביקור בכמה גנים לאומיים. התחלנו את הטיול בגן הלאומי תל דן. את ההדרכה פספסנו לצערנו בגלל פקקי תנועה או תור ממתינים בכניסה, אבל טיילנו באתר ונהנינו ממנו. לאחר ארוחת הצהריים המשכנו לאתר החולה, שם נהנינו מההדרכה בנושא הציפורים הנוודות ומהביקור באתר עצמו. למחרת, יום שישי, יצאנו לגמלא. למרות שבאתר האינטרנט רשום כי הסירים מתחילים בשעה 11:00, החל הסיור המודרך למעשה רק בשעה 12:00, עם הירידה לגמלא. אבל הסיור השתלם. המדריך, דורון, הציג את גמלא העתיקה, את הנשרים ואת אורח חייהם באופן מעולה. הוא לא השאיר מקום לשאלות, הסביר כל נושא שוב ושוב ובאופן מהנה, מעמיק. גם הילדים הבינו הכל כי המדריך הצטייד בתמונות ובאיוורים שהסבירו על גמלא וכן תיארו בפרוטרוט ובשפה עשירה את סיפור נפילתה. אנו נהנינו מאוד מההדרכה, שהייתה מעולה ונהדרת. לאחר הסיור היפה בגמלא המשכנו הלאה ולקראת שקיעה הגענו לאתר מבצר נמרוד. שם, שוב, נהנינו מההדרכה המעולה של המדריך

ושתי הערות קטנות לסיום: מאחר שאנו מנויי מטמון, חבל שנאלצנו להמתין בתור המכוניות הארוך וכך לפספס הדרכה בתל דן. אולי כדאי ליצור שני מסלולים: האחד למבקרים בתשלום והשני לאלה שהסדירו זאת מראש, דהיינו לבעלי הכרטיס.

כמו כן, בחול המועד סוכות הועברו הדרכות יפות ומעניינות אך כדאי לשקול לקיימן כל שעה עגולה, ולא כל שעתיים. כך, מי שפספס ההדרכה (כמונו) יצטרך להמתין רק שעה קלה להדרכה הבאה.

אבל שוב, תודה רבה על ההדרכות המאלפות,

אסנת, שמוליק ועומר דה־סבן, ראש העין

בשביל הארץ 1

בכתבתו של צור שיזף (גיליון מס' 3), "מסע אל בטן האדמה", התייחס הכתב לדעה הרווחת שמערות קולמבריה שימשו כתאי קינון ודגירה ליונים. עם זאת, צוין בהמשך כי לא מן הנמנע שלמערות אלו היו שימושים אחרים.

חורבת מדרס

שמחתי לקרוא שיש עוד מי ששותף לתחושתו, שכן בכל פעם שאני מבקר במערות מסוג זה, צצה ועולה בי המחשבה כי מקום מיוחד זה מתאים יותר לטקסים פולחניים מאשר לגידול יונים. אני מקווה שבגיליונות הבאים תמצאו לנכון להתמקד בסוגיה מסקרנת זו.

אברהם כץ, פתח־תקוה

בשביל הארץ 2

שמחתי לקבל את גיליון "בשביל הארץ". התכנים בחוברת הם עבורי חומר מקצועי אשר אוכל לעשות בו שימוש בעבודתי. אשמח להמשיך ולקבל את המגזין גם בעתיד.

ד"ר דוד גליק, ראש תחום של"ח וידה"א

משרד החינוך התרבות והספורט, מינהל חברה ונוער, מחוז צפון

שמורת טבע גמלא

אחיק, שהדריך באופן יפה, שווה לכל נפש, מותאם לילדים ולמבוגרים כאחד. בנונה מאוד עד כדי כך שלמרות עייפותו הרבה הקשיב מוקסם. לאחר מכן, כששאלנו אותו על האתר (כדי לראות אם הוא זוכר) הוא פשוט סיפר, כפי שהסביר המדריך אחיק, את כל הסיפור. בקיצור – הנאה צרופה. הופתענו לטובה גם מהכיבוד שהוצע לנו (קבלת שבת) ומהיין. תודה רבה! אז תודות רבות על ההדרכה הנפלאה של דורון ואחיק. תודה על ההדרכה בחולה עם המדריך שאת שמו שכחנו (הגענו לסיור האחרון בשעה 15:00 ביום חמישי).

מכתבים למערכת מתקבלים בכתובת:

מגזין "בשביל הארץ", רח' אדם ועולמו 3,

גבעת שאול, ירושלים 95463

ובכתובת הדוא"ל: teva@nature-parks.org.il

ובפקס: 02-6529232